

отъ] (ambele denumiri lipsesc la H. și Dal'). Presupunem că [dvaɪn'átъ] s-a format după modelul cunoscut de limba literară близнята — folosit tot în acest sens. Pentru „bunic“, „bunică“ folosesc [d'et], [bápkъ] (omonim cu bápkъ — moașa). Alți termeni de rudenie : [prad'ét] (și fem. ~ tkъ), [t'ós'č'ъ]' soacra (mama soției)', [sv'e'krúxъ]' soacra (mama soțului)', [sv'okr] — 'socru' și [t'est'] — 'tatăl soției'; [z'at'], [t'ótkъ], [d'atkъ] 'cumătru — fratele soției' (v. lit. дядка) [svat]' [pl'em'an'ik] — 'nepot de frate, soră' etc.; [udavá] 'văduv, -ă, Urmează aceeași linie denumirile folosite pentru mamă, tată vitregi [n'e'ródnyia mat'], [~ yi atéc] în absența cuvintelor speciale cunoscute limbii literare — *мачеха* și *отчим*.

Dintre acestea se desprinde [n'e'v'ésckъ] — 'noră', care în grai își păstrează vechiul sens în timp ce în limba literară acesta și-a pierdut sensul inițial fiind utilizat nu numai pentru noră, ci în aceeași măsură și pentru cumnată¹.

VI. DIN TERMINOLOGIA PESCUITULUI

Date relativ sigure depre așezările lipovenilor din Dobrogea avem doar către sfârșitul sec. XVIII (vezi discuția la Alex. P. Arbore, *Din etnografia Dobrogei, Așezările lipovenilor și rușilor*, Buc., 1920) însă numai din sec. al XIX-lea avem precizări în legătură cu locul de fi unte pe care-l ocupau pescăriile lipovenești la gurile Dunării.

Deși în sursele de informare nu există informații cu privire la ocupațiile pe care le-au avut lipovenii înainte de a veni în Dobrogea, din felul în care s-au răspândit în acest ținut — unii spre țărmul mării, alții în deltă de-a lungul firului apei, un grup destul de numeros pe limbile de pământ care ofereau posibilități de a se ocupa cu agricultura sau creșterea vitelor — putem conchide că, într-o mare măsură, ei și-au păstrat vechile ocupații. Așa s-ar putea explica și înflorirea pescăriilor lipovenești la începutul secolului al XIX-lea, înflorire care nu ar fi fost posibilă fără o anumită tradiție în această îndeletnicire. La progresul pescuitului au contribuit din plin și coloniștii lipoveni aduși ca specialiști de la gurile râului Volga, fapt care, după cum vom vedea, se va reflecta în terminologia pescuitului. Amestecul lor cu ucrainenii — pescari și ei în cea mai mare parte — precum și cu pescarii turci și tătari (la mare — greci) s-a făcut pe diferite planuri și intensități astfel că și limba a înregistrat în mod diferențiat influența acestora.

Fiind supuși turcilor și intrând în relații comerciale cu aceștia, lipovenii fac câteva împrumuturi existente, dealtfel, și în limba română : [k'erɣán (á)], tc. kerhane; [katran] tc. katran; [avъ], tc. av. În ceea ce privește *katran*, singurul semnalat în lucrările lexicografice urmărite, doar Dal' îl notează pentru Caucaz ca „pământ îmbibat cu păcură, smoală“.

Pentru *avă* Antipa dă o etimologie rusească. Sintem însă de părere că etimologia turcă indicată în DLRM este mai verosimilă. În sprijinul acestei presupuneri vine și faptul că pescarii noștri au împrumutat de la turci câteva unelte de pescuit, printre care chiar așa de pescuit calcani (v. Antipa, 507). Probabil că în momentul în care pescarii din Dobrogea au început să pescuiască calcani cu instrumentul nou turcesc (pescarii turci veneau de la Constantinopol și de pe coastele Asiei mici pînă în apele noastre pentru a pescui calcan — în

¹ v. V. V. Ivanov, *Русские народные говоры*, Moscova, 1956, p. 54.

² Gr. Antipa, *Pescăria și pescuitul în România*, București, 1916, p. 742.